

Matalaa ja korkeaa kirkollisuutta

Ville Auvinen

Kristikuntaa jakaa monta erilaista jakolinjaa. Yksi niistä kulkee välillä matalakirkollisuus – korkeakirkollisuus, ja tämä linja jakaa kotoisen luterikuntammekin. Nämä termit eivät ole aivan yksiselitteisiä, ja kaikki eivät tarkoita niillä aivan samaa. Karkeasti ottaen kyse on joka tapauksessa siitä, että korkeakirkolliset pitävät perinteistä jumalalpalvelusta rikkaine liturgioineen ja erilaisine symbolisine eleineen, esineineen ja vaateuksineen korkeassa arvossa. Luterilais-sakin kirkossa vietetään jossain jopa niin sanottuja ”bells and smells” -messuja, joissa käytetään suitsukkeita ja kilistetään kelloa ehtoollisen aikana roomalaiskatolisen messun malliin. Korkeakirkolliseen messuun kuuluvat prosessiot (kulkue), elevaatiot (ehtoollisaineiden kohottaminen), genuflektiot (polvistuminen) jne. Korkea-

kirkollisessa messussa liturgiasta suuri osa kantilloidaan eli lauletaan. Matalakirkolliset taas pitävät kaikkea edellä mainittua ulkokultaisena, jopa näyttelemisenä, ja pitävät itse koruttomaan ja eleettömään jumalanpalveluselämään. Messu-sanaa he vieroksuvat, koska katsovat sen viittaavan roomalaiskatolisuuteen. Perinteisen musiikin sijaan suositaan modernimpaa ja mielellään vaikkapa kitaralla tai kokonaisella bändillä säestettyä musiikkia. Urut ovat joka tapauksessa pannassa. Liturginen järjestyskin koetaan kankeaksi, ja sitä halutaan muokata paremmin tähän aikaan sopivaksi. Jumalanpalvelusta toimittavalla papilla on päällään korkeintaan alba ja stola, ei siis messukasukkaa, ja saarnaaja esiintyy mieluummin pikkutakissa ja kravattissa. Matalakirkollisessa jumalanpalveluksessa halutaan antaa maallikoille mah-

dollisimman paljon vastuuta, kun taas korkeakirkollinen messu on usein hyvin pappiskeskeinen. Tässä matala–korkea-kirkollisuusjaottelun ääripäät. Hybridejä on jos jonkinlaisia.

Surullista on ajoittainen jakolinjan kärjistyminen taistelutantereeksi. Korkeakirkolliset eivät pidä matalakirkollista jumalanpalvelusta oikeana jumalanpalveluksena lainkaan, ja matalakirkolliset pitävät korkeakirkollisia muotojumalisina, jotka korvaavat elävän uskon uskonnollisilla rituaaleilla. Voisimmeko oppia hyväksymään erilaisuuden, vaikka toisten tapaa viettää jumalanpalvelusta ei itsestä tuntuksikaan kotoiselta? Voisimmeko ajatella, että johtuen inhimillisestä erilaisuudesta ja erilaisista kristillisistä perinteistä, jotka meihin vaikuttavat, me myös ilmaisemme uskoamme eri tavoin. Itse usko voi kui-

tenkin olla aivan samaa Jumalan Hengen synnyttämää uskoa.

Keskustelu oikeasta jumalanpalveluksen vieton mallista oli ajankohtainen jo uskonpuhdistuksen aikana. Augsburgin tunnustuksessa, luterilaisessa päätunnustuksessa, asiasta todetaan näin: ”Edelleen seurakuntamme opettavat, että yksi, pyhä kirkko on pysyvä ikuisesti. Kirkko on pyhien yhteisö, jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan.” Kirkon todelliseen ykseyteen riittää yksimielisyys evankeliumin opista ja sakramenttien toimittamisesta. Sen sijaan ei ole välttämätöntä, että perityt inhimilliset traditiot, jumalanpalvelusmenot tahi seremoniat, jotka ovat ihmisten säätämiä, ovat kaikkialla samanlaiset. Paavali näet sanoo: ”Yksi usko, (Ef. 4:5–6) yksi kaste, yksi Jumala, joka on kaikkien Isä jne.”

Uusia avauksia STI:ssä

Loka–marraskuussa STI järjestää yhdessä Suomen Raamattuopiston kanssa kuukauden mittaisen kansainvälisen stipendiaattikurssin. Kurssille osallistuu kymmenkunta opiskelijaa STI:n jäsenjärjestöjen eri lähetyskentiltä. Lisäksi mukaan tulee toivottavasti muutama suomalainen teologian opiskelija. Kurssin opetus keskittyy raamattuteologiaan, luterilaiseen uskoon ja missiologiaan. Hyvän opetuksen lisäksi kurssin tarkoitus on innostaa kurssilaisia lähetystyöhön sekä tuoda eri kirkkojen ihmisiä yhteen tutustumaan toisiinsa ja toistensa

kirkkoihin ja siten saamaan uusia näköaloja ja rohkaisua omaan työhönsä omassa kirkossaan.

Kuluvan syksyn aikana on meneillään syksyllä 2016 alkavan oman vuoden mittaisen teologikurssin valmistelu. Tarkoitus on vuoden aikana opettaa mm. Uuden testamentin kreikkaa, sekä eksegetiikan ja dogmatiikan peruskursseja. Myös missiologia on keskeisesti esillä opetustarjonnassa.

Pyydän erityistä esirukousta molempien uusien kurssien puolesta.

Ville Auvinen